

การอภิปรายเรื่อง “การเตรียมกำลังคนเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ครั้งที่ 46

โดย ศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ นิตยเสมอ

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจและการคลัง มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ครั้งที่ 163

วันศุกร์ที่ 14 ธันวาคม 2555

ณ ห้องประชุมสนั่น สุมิตร อาคารสำนักงานอธิการบดี ชั้น 9

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

.....

ดร.พิชญ์ นิตยเสมอ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจและการคลัง มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.) บรรยายเรื่องการเตรียมกำลังคนเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สรุปได้ดังนี้

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economics Community : AEC) คือการรวมตัวของชาติในอาเซียน เพื่อให้ให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งจะเริ่มในปี พ.ศ. 2558 ดังนั้น ประเทศไทยต้องเตรียมการโดยศึกษาผลกระทบ และมีมาตรการรองรับแก้ไขสำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยการเจรจาการค้าหรือความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งมีประเด็นสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. ข้อบท บทบัญญัติ (Provision /Substance)
2. พันธกรณีตามกฎหมาย (Legality Commitment)
3. การบังคับใช้ (Enforcement)

โดยทั้ง 3 องค์ประกอบต้องมีปฏิสัมพันธ์ ทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการรองรับปรับตัวที่สมบูรณ์

กลไกที่ประเทศไทยจะดำเนินการในเรื่องโครงสร้างทางสถาบันที่เป็นข้อบทเพื่อใช้ติดตามความคืบหน้าในการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ แบบพันธกรณีตามกฎหมาย (Legality Commitment) ได้แก่ บทบัญญัติที่มีการตกลงกัน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งขนาด ทิศทาง และความเร็ว/เวลา แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- กรณีเข้มงวด
1. แบบผูกมัด ได้แก่ โครงข่ายการรวมตัวของชาติในอาเซียน (ASEAN Economics Community : AEC) และเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA)
 2. แบบไม่ผูกมัด ได้แก่ โครงข่ายองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN)
- กรณีผ่อนปรน
3. แบบผูกมัด ได้แก่ โครงข่ายขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)
 4. แบบไม่ผูกมัด ได้แก่ โครงข่ายความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC)

ดังเช่นองค์การการค้าโลก (WTO) เริ่มก่อตั้งในปี ค.ศ. 1945 ช่วงแรกมีสมาชิก 23 ประเทศ ต่อมาเพิ่มเป็น 123 ประเทศ มีการเจรจาเรื่องการค้าเสรีมากขึ้น เมื่อมีสมาชิกมากขึ้นการเจรจายากขึ้นจึงเกิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) เพราะเจรจาได้สัมฤทธิ์ผลเร็ว ปัจจุบัน WTO มีสมาชิก 153 ประเทศ มีการเจรจาตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าโลก เช่นเรื่องสินค้าเกษตร การบริการ

กระบวนการรวมกลุ่มหรือหลอมรวมทางเศรษฐกิจและการเมือง อาศัยองค์ประกอบดังนี้

1. เขตการค้าเสรี
2. สหภาพศุลกากร
3. ตลาดร่วม
4. สหภาพการเงิน
5. สหภาพเศรษฐกิจ
6. สหภาพการเมือง

ซึ่งทั้งหมดต้องมีความสัมพันธ์กันจึงจะสามารถหลอมรวมเป็นกลุ่มเศรษฐกิจและการเมืองได้

ทิศทางของเขตการค้าเสรีในภูมิภาคต่าง ๆ เริ่มจากการยกเลิกภาษีภายใน แต่ด้านภาษีศุลกากรภายนอกที่เข้าร่วมกันในอาเซียนยังทำไม่ได้ ต้องข้ามขั้นมาสู่สหภาพศุลกากรตลาดร่วม เพราะประเทศสิงคโปร์ ไทย มาเลเซีย ได้ทำ FTA จับคู่กับประเทศอื่นไว้แล้ว กรณีของสหภาพยุโรป (European Union : EU) ได้ดำเนินการด้านต่าง ๆ คือภาษียานนอกร่วม แรงงาน-ทุนไหลอิสระ เงินสกุลเดียว นโยบายเศรษฐกิจร่วม จึงไปถึงขั้นสหภาพเศรษฐกิจ และอุดมการณ์สุดท้ายคือการไปสู่ขั้นสหภาพการเมือง

การสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2015 จะเกิดจาก 3 กรอบใหญ่ดังนี้

1. เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) คือ การลดภาษีระหว่างกันเป็นศูนย์
2. การเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการในอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS)
3. AIA คือ เขตการลงทุนอาเซียน

และในอนาคตจะมีอีก 2 กลุ่มใหญ่เข้ามาเกี่ยวข้องคือประชาคมความมั่นคง (ASEAN Security Community : ASC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Social & Cultural Community : ASCC) ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอีก 50 – 100 ปี และเกิดเป็นสหภาพ หรือ United States of ASEAN

การหลอมรวมทางเศรษฐกิจการค้าจะเกิดตามภูมิภาคต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศภายในปี 2015 ถ้าเป็น ASEAN+3 ประกอบด้วยกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ถ้าเป็น ASEAN+6 ประกอบด้วยกลุ่มประเทศ ASEAN+3 และประเทศอินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และถ้ามีประเทศมหาอำนาจคือ อเมริกา รัสเซีย เข้ามาเรียกว่า ASEAN+8 ซึ่งจะลดบทบาทของประเทศในภูมิภาคเอเชีย และความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC) จะเข้ามาแทรก ในอนาคตอันใกล้ เศรษฐกิจที่เคยรวมศูนย์อยู่ที่สหภาพยุโรปและอเมริกาจะเคลื่อนมาสู่อาเซียน และยังมีการประมาณกันว่าในปี 2015 ASEAN+6 จะมีความยิ่งใหญ่มากที่สุดในโลก เรียกได้ว่าเป็นการยกระดับเศรษฐกิจจากเดิมซึ่งกระจุกตัวอยู่ที่ขั้วใหญ่ที่แอตแลนติกกระจายตัวมาทางเอเชียตะวันออก และกลุ่มที่มีอิทธิพลเช่น บริษัทข้ามชาติ หรือองค์กรพัฒนาเอกชน (Non Governmental Organizations : NGO) ก็จะมีบทบาทมากขึ้น นอกจากนี้จะมีเรื่องวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

ทิศทางการปรับตัวด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มจาก Natural Resource สิ่งที่ต้องได้ ไปสู่สิ่งที่จับต้องไม่ได้ และที่สำคัญวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจะเข้ามาสอดแทรกอยู่ทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาเป็นการยกระดับจาก Resource Driven เป็น Capital Driven เป็น R&D driven และเป็น ICT Driven ตลอดจนถึง Nano-Bio-Material Technology Convergent

การเตรียมกำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าว ต้องพัฒนาระบบการศึกษาให้บุคลากรมีความรู้มากขึ้น มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทันต่อวิทยาการที่ก้าวหน้าขึ้น เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็น Technology Convergent ในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ โดยบรรจุภัณฑ์จะมีความหนาไม่ถึง 0.5 mm. แต่ประกอบไปด้วยเรื่อง Biotechnology, Nanotechnology, Material Technology ซึ่งทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ สามารถที่จะทราบว่าสินค้าอยู่ที่ไหนในขณะใดขณะหนึ่ง และสินค้าที่บรรจุพร้อมที่จะบริโภคเมื่อไรหรือหมดอายุเมื่อไร ในอนาคตสินค้าที่จะส่งไป EU ต้องเป็นสินค้าซึ่งมีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นธรรมชาติ ไม่มีต้นทุนในการทำลาย ดังนั้นประเทศไทยต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถไปถึงขั้นนั้นเพื่อการส่งออกได้

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ประเทศไทยมีข้อตกลงมาตรฐานร่วมสำหรับวิชาชีพที่ทำงานได้ในประเทศ AEC (Mutual Recognition Arrangement : MRA) ใน 8 สาขาวิชาชีพ ได้แก่ วิศวกรรม แพทย์ พยาบาล นักสำรวจ นักบัญชี ทนตแพทย์ สถาปัตยกรรม และวิชาชีพท่องเที่ยว โดยมีการยอมรับคุณสมบัติร่วมกัน แต่ต้องปฏิบัติตามกฎ

ระเบียบการประกอบวิชาชีพของแต่ละประเทศ และมีการตกลงเฉพาะ Professional Employment เพื่อให้คนไทยที่มีฝีมือมีโอกาสมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มแรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ต้องมีการตรวจตรา หรือ การออกใบอนุญาตทำงานตามกฎหมาย ซึ่งแรงงานต่างด้าวแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย ซึ่งมีจำนวนน้อย แต่เป็นที่ต้องการของประเทศไทย เช่น จีน ญี่ปุ่น อินเดีย อังกฤษ และฟิลิปปินส์ โดยส่วนใหญ่เป็นชาวฟิลิปปินส์เข้ามาสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนนานาชาติที่มีการสอนแบบ bilingual เพราะค่าจ้างถูก

2. แรงงานผิดกฎหมายแต่สามารถขอใบอนุญาตทำงานได้ ซึ่งส่วนใหญ่มี 3 ประเทศที่เข้ามาคือ พม่า ลาว และกัมพูชา

3. แรงงานผิดกฎหมายที่ลักลอบเข้ามาทำงานโดยไม่มีใบอนุญาต หรือเป็นบุคคลที่ตกสำรวจ แรงงานเหล่านี้จะมีปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศและเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ

ประเทศไทยได้เตรียมกำลังคนรองรับพลวัตโลก โดยการพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา อาชีวศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา โดยมีกระบวนการที่หลากหลาย มีการส่งเสริมเด็กตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนกระทั่งเข้าสู่กระบวนการของอุดมศึกษา เช่น การเลือกเรียนในสายวิชาตามความถนัด สายสามัญ วิทยุคณิต ศิลปภาษา ศิลปคำนวณ และการเรียนแบบ “Gifted” มีการพัฒนาทักษะเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ของ AEC เช่น การ Upgrading, Retraining, Retooling, Standardization

ประวัติศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมตั้งแต่ปี ค.ศ. 1700 เริ่มจากอุตสาหกรรมสิ่งทอแล้วพัฒนาเรื่อยมา จนเป็นรถจักร รถยนต์ และคอมพิวเตอร์ ซึ่งในแต่ละช่วงมีการคิดค้นใช้เวลาพัฒนาประมาณ 28-30 ปี หลังจากนั้น เข้ามาสู่เศรษฐกิจในระบบธุรกิจช่วงระหว่าง 50 - 60 ปี ต่อมาในปี ค.ศ. 2005 อเมริกาได้มองแนวโน้มอุตสาหกรรมในอนาคตว่าจะไปในทิศทางใดบ้างตั้งแต่เรื่อง Energy and Environment, Information Technology, e-Commerce, Manufacturing & Robotics, Medicine & Biogenetics, Transportation และ Space ซึ่งในแต่ละเรื่องบางส่วนได้เกิดขึ้นแล้ว เช่น Energy Environment, Recycling, Alternative Energy, Global Warming และบางส่วนกำลังจะเกิดขึ้น ที่กล่าวถึงกันมากขณะนี้คือเรื่อง Green Business ดังนั้นการเตรียมบุคลากรของประเทศไทยต้องติดตามแนวโน้มเหล่านี้อย่างใกล้ชิด

แนวโน้มที่จะมีความสำคัญต่อไปได้แก่ Information Technology, e-Commerce, Transportation, Space, Manufacturing and Robotics โดยมีข้อสังเกตในเรื่อง Robotics อเมริกาจะเน้นเรื่องอาหาร แต่ญี่ปุ่นเน้นเรื่อง Commercial ช่วยผู้สูงอายุ ซึ่งในอนาคตจะเป็นสังคมของผู้สูงอายุ เรื่อง Medicine and Biogenetics จะทำให้คนมีอายุยืนยาวมากขึ้น ดังตัวอย่างการตรวจสอบข้อมูลของแต่ละคนแล้วป้อนเข้าไปในโปรแกรมซึ่งจะบอกได้ว่าต้องใช้ยาหรืออาหารประเภทใดที่ทำให้คนๆ นั้นมีอายุยืนยาว แก้ไขปัญหาสุขภาพได้

โดยสรุปแล้ว Science Technology Innovation มีความสำคัญมากในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ การปรับตัวทางธุรกิจ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด สร้างความเหมือนที่แตกต่างในตัวสินค้า ผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อรองรับการเติบโตทางการค้าในช่วงเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้น การเตรียมการเรื่องบุคลากรและกำลังพลมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่ออนาคตของประเทศไทย

สรุปการอภิปรายของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

กรรมการสภามหาวิทยาลัย ให้ความสนใจการบรรยายหัวข้อนี้มาก โดยเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ และมีการอภิปรายสรุปได้ดังนี้

1. การเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมอย่างมาก ประเทศไทยควรเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เน้นเรื่องการบริหาร จัดการโดยเฉพาะด้าน System Integrated ประเทศไทยมีบุคลากรที่มีความสามารถอยู่มาก แต่ยังขาดผู้บริหาร จัดการที่ทำให้เกิดการปฏิบัติให้ได้ผลอย่างจริงจัง

ในด้านเกษตรอาหาร ประเทศไทยเป็นฐานการผลิต ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีบริษัท ใหญ่ซึ่งมีเทคโนโลยีสูงดำเนินกิจการ แต่ถ้ามองภาพรวมของประเทศ ชาวไร่ ชาวนายังมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ รายได้น้อย ขาดความรู้ ถ้ามีผู้บริหารจัดการให้สามารถกระจายความรู้ กระจายรายได้ ไปยังชาวไร่ ชาวนา จะทำให้ มีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตดีขึ้น และหากมีผู้สามารถบริหารจัดการได้ทุกด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม นวัตกรรม ระบบการศึกษา จะทำให้ประเทศชาติพัฒนาไปได้ไกล

2. การปรับตัวทางเศรษฐกิจจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีความเข้าใจเรื่อง Social Culture มีการเรียนรู้ วัฒนธรรม การทำงาน สิ่งแวดล้อมของประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น ระบบการศึกษาต้องปรับให้สอดคล้องกับเรื่อง เหล่านี้

3. BRICS มีแนวโน้มอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร ดร.พิชญ์ นิตยเสมอ ให้ความเห็นว่า BRICS เป็น อักษรย่อใช้เรียกกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย Brazil, Russia, India, China และ South Africa การเจรจาแต่ละรอบที่ผ่านมาของ WTO ถูก dominate โดยประเทศที่กำลังทางเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มประเทศ EU หรือ อเมริกาเป็นหลัก เมื่ออเมริกา รวมตัวกับประเทศแคนาดาและเม็กซิโกภายใต้ข้อตกลงการค้า เสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement – NAFTA) กลุ่มประเทศ EU ก็ผิ่กกำลังกัน ในอดีต อำนาจการเจรจาต่อรองของ 2 กลุ่มนี้มีความเหนียวแน่น แต่ช่วงหลังเมื่อมีกลุ่ม BRICS การเจรจาต่อรองเกิดการ เข่งกัน และยังเป็นประเด็นปัญหาจนถึงปัจจุบัน

4. จากการบรรยายเข้าใจว่า แนวโน้มการเจริญเติบโตของโลกเปลี่ยนจากด้านเศรษฐกิจไปเน้นเรื่องคน (Human Center) มากขึ้น ประเด็นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กฎ ระเบียบต่าง ๆ คงเปลี่ยนไปมาก และในเชิง การแข่งขันของประเทศ คงคิดว่าทำอย่างไรจึงจะเสียเปรียบน้อยที่สุด หรือได้เปรียบมากที่สุด ซึ่งขัดกับคำว่า นวัตกรรมแบบเปิด (Open Innovation) หรือนวัตกรรมทั่วถึง (Inclusive Innovation) ที่ต้องการช่วย/ส่งเสริมให้เกิด นวัตกรรมที่คนกลุ่มใหญ่ในสังคมเข้าถึงได้เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงไม่แน่ใจว่าโลกจะไปทิศใด นอกจากนี้คน จำนวนหนึ่งเชื่อว่ามนุษย์จะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ สมัยหนึ่งจะดูแลเฉพาะครอบครัว แล้วก็ดูแลใหญ่ขึ้นเป็นหมู่บ้าน ประเทศ ปัจจุบันจะดูแลระดับภูมิภาค และดูแลโลกต่อไป จากการอ่านหนังสือเชื่อว่าโลกมีวิถีทางที่จะดูแลด้วยตัวเองได้ ดังนั้นโอกาสที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีเพียงใด

ดร.พิชญ์ นิตยเสมอ ให้ความเห็นว่า เรื่อง Public Policy ประกอบด้วย National Public Policy, Regional Public Policy และ Global Public Policy ดังนั้น ถ้าโลกจะหลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกัน (Harmonize) ต้องยอมรับและ รวมกันให้ได้ทั้ง 3 ระดับ ปัญหาต่าง ๆ จึงจะลดลง Public Policy มีผลทั้งทางบวกและลบขึ้นอยู่กับการดำเนินนโยบาย ของแต่ละประเทศ เช่น เรื่อง Climate Change, Global Warming หากไม่สามารถเจรจาหาข้อยุติได้ทั้ง 3 ระดับ จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้และทำให้ทุกคนมีอายุสั้นเนื่องจากก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่พ่นออกมา

5. การเจรจาในระดับนานาชาติ ต้องใช้ความรู้พื้นฐาน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต้องรู้ ลึกและกว้าง คนที่ไปเจรจาต้องรอบรู้และเข้าใจในศาสตร์นั้นอย่างแท้จริง เช่น ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับ คุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ และในหลายสิ่งได้ใช้ Risk Analysis Assessment ซึ่งรวมถึง Risk Management และ Risk Communication จึงควรมีการติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแก่นจริง ๆ เพื่อไปเจรจา

จากประสบการณ์ของ ดร.พิชญ์ พบว่า บุคลากรของไทยยังไม่มีส่วนเกี่ยวข้องมากนักในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ขณะนี้ที่ตื่นตัวมากที่สุดคือด้านสาธารณสุข ประเด็นสำคัญคือ ต้องมองการณ์ไกล เช่น EU เริ่มมีมาตรการการบังคับใช้ในเรื่อง Carbon Footprint แล้ว สินค้าที่ไม่มีฉลาก Carbon Footprint หรือสินค้าที่มี

การปล่อย Carbon dioxide มาก จะไม่สามารถวางจำหน่ายได้อีกต่อไป และในอนาคตจะมีการใช้ Water Footprint พิจารณาสินค้าที่ส่งออก/นำเข้าคิดเป็นปริมาณน้ำสุทธิ และคำนวณว่าควรเป็นผู้ผลิตเองหรือนำเข้า

6. การที่ประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการแข่งขันกับกลุ่มประเทศอาเซียน ต้องอาศัยรัฐบาลเป็นแกนนำ ผลักดัน และการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

6.1 การบริหารจัดการ การวางระบบ/ระเบียบเพื่อให้บุคลากรของไทยได้ใช้สมอง ใช้ฝีมือทำงานอย่างเต็มที่

6.2 การสนับสนุนทรัพยากร ทุน ที่เพียงพอสำหรับการทำงานให้ได้ผล เช่น การพัฒนาบุคลากร การวิจัย รัฐบาลขับเคลื่อนให้เกิดเรื่องดังกล่าวได้ยาก ประเทศไทยไม่ขาดคน ไม่ขาดสมอง แต่ขาดผู้บริหารที่จะนำคนไปใช้ให้ได้ประโยชน์เต็มที่ ทำอย่างไรให้ภาคเอกชนกับนักวิชาการร่วมมือกันทำในสิ่งที่ต้องการของประเทศ เช่น ประเทศไทยมีของดีเรื่องเกษตร อาหาร ภาคเอกชนกับนักวิชาการควรร่วมมือกันช่วยชาวนา โดยนักวิชาการให้ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ Biological เครื่องจักรกล เครื่องมือเครื่องใช้ พัฒนาชาวนาให้มีความรู้ ส่วนภาคเอกชนช่วยด้าน Corporate Social Responsibility (CSR) โดยดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี ในกรณีของ มจร. ควรใช้แนวคิดนี้ช่วยแต่ละภาคส่วนก่อนแล้วเชื่อว่ารัฐจะให้การช่วยเหลือตามมา

ประเทศที่พัฒนาได้เร็ว เช่น ประเทศเกาหลี คณะรัฐบาลจะให้นโยบาย แผน กลยุทธ์ และวิธีการปฏิบัติ โดยมีทีมงานติดตามตลอดทำให้งานได้ผลดี สำหรับประเทศจีน หากรัฐบาลกลางเห็นชอบกับแผนงานของมณฑล ก็จะให้ทุนคน เทคโนโลยี เต็มที่ และมณฑลมีอำนาจในการบริหารจัดการโดยตรง

นายกสภามหาวิทยาลัย สรุปว่า ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการเตรียมคนเพื่อรองรับ AEC อย่างชัดเจน รัฐบาลต้องเป็นหลักสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ผู้บริหารราชการระดับสูงต้องมีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ กล้าสั่งการให้งานได้ผลตามแผนที่วางไว้

นายกสภามหาวิทยาลัย ขอบคุณ ดร.พิชญ์ นิตยเสมอ ที่มาบรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ และขอบคุณกรรมการสภามหาวิทยาลัย ที่ให้ข้อคิดเห็น

.....